

Maria van Kevelaer

Maria wordt op veel plaatsen vereerd: er zijn ook in onze omgeving Mariakapelletjes en er zijn tal van bedevaartplaatsen. Onder die bedevaartplaatsen zijn er twee wel heel beroemd: Lourdes en Kevelaer.

Het verhaal van de Maria van Kevelaer

In 1641 liep de marskramer Hendrick Busman op een kruispunt van de weg tussen Geldern en Kleef toen hij een stem hoorde die zei: 'Hier zult u voor mij een kapelletje bouwen'. Toen dat nog een paar keer gebeurde, vertelde hij het aan zijn vrouw. Zij zag in een droom het prentje van Maria dat haar kort tevoren door een soldaat te koop was aangeboden. Zij had dat geweigerd omdat ze het te duur vond. Hendrik en zijn vrouw besloten al hun geld bij elkaar te leggen om dat prentje te kopen en daar een kapelletje voor te bouwen.

Al snel kwamen er pelgrims en er kwamen zieken die hier genezen werden. In 1647 erkende de Katholieke kerk acht van deze genezingen als wonderen. Toen was de 'Kaarsenkapel' al gebouwd. In 1654 werd een barokke kapel gebouwd met een koepel, de 'Genadekapel'. In de negentiende eeuw verrees in Kevelaer de Mariabasiliek.

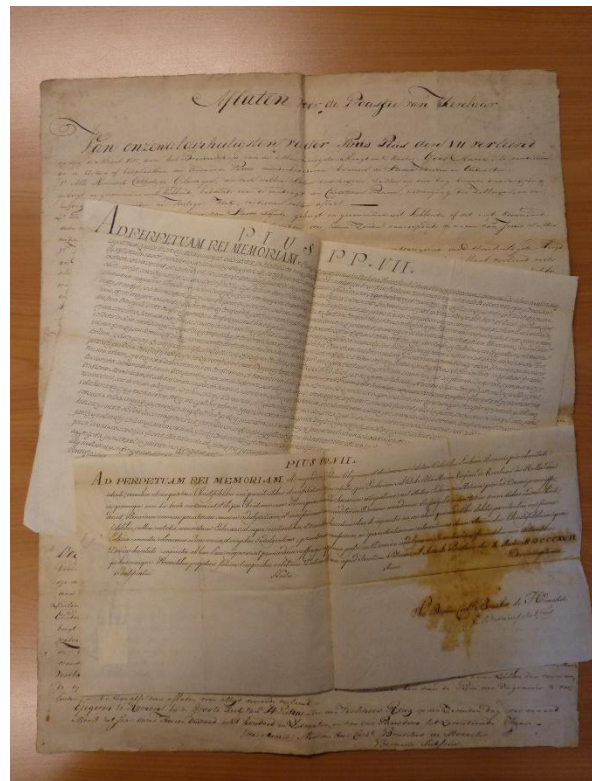

Bedevaarten naar Kevelaer

Al in de zeventiende eeuw gingen katholieken vanuit de Republiek naar Kevelaer op bedevaart. Of er ook toen al bedevaartgangers uit Oudewater bij waren, is niet bekend.

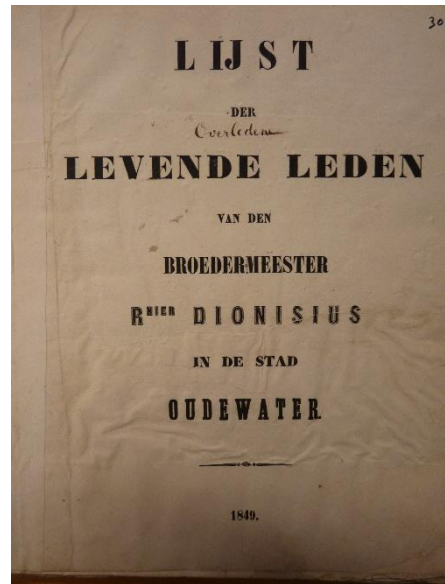
In ieder geval bestond in 1817 in Oudewater een Broederschap van de processie naar Kevelaer. Uit dat jaar zijn aflatbrieven bewaard voor de bedevaartgangers. Door op bedevaart te gaan, kon je dus zo'n aflat verdienen waarmee zonden werden kwijtgescholden.

Er werd samengewerkt met Woerden en soms ook met Tiel.

De pelgrimage naar Kevelaer ging oorspronkelijk te voet. Maar in de periode waar nog bronnen van bewaard zijn, huurde de Oudewaterse Broederschap een wagen. Soms van ene J. Kooiman, later van D. Boer, die immers stalhouder was in de Doelen. Weer later ging de reis merendeels per trein en werd het laatste stukje nog gelopen.

Er zijn ledenlijsten bewaard van de Broederschap van de processie naar Kevelaer. Reinier Dionisius (1799-1878) had als Broedermeester de leiding over het organiseren van de pelgrimages. Er zijn lijsten van overleden leden van de Broederschap, die 'staan ingeschreven in het boek der altijddurende gedachtenis'. Kennelijk werd tijdens elke bedevaart voor hen gebeden.

Dionisius hield ook de boekhouding bij, de inkomsten en de uitgaven. Vooral de uitgaven zijn interessant.

Zo werd in 1848 in Kevelaer een 'zingende lijkmis' opgedragen voor F. van Dam, die hier waarschijnlijk bij leven een schenking voor had gedaan.

Er ging ook altijd een priester mee. In 1863 staat een post genoteerd voor missen die tijdens de reis werden opgedragen, waaronder een 'Mis van Dankbaarheid'.

De organist en de misdienaren kregen betaald.

In 1863 kregen meisjes betaald voor het versieren van het altaar. In dat jaar wordt ook de 'orgeltreder' genoemd. Tegenwoordig blaast een elektromotor de lucht in de orgelpijpen, maar vroeger stond een 'orgelblazer' of 'orgeltreder' dat met een blaasbalg te doen.

The image shows a handwritten ledger page titled 'Uitgaven'. The entries are as follows:

Uitgaven	
Op de reis naar Kevelaer	67 50%
voor de laarw berik en Muisje	
Jan Walters voor het betalen	10 41%
der goederen en noodlijdenden	
Jan Kooiman voor de Hagen	52
Jan den Ouw. Pater C. Florus	
voor de Meisjes van Overledenen	25
van voorbereiding van vertrek in 5 L. Rouw. dag	15
voor de Overledenen van ons Broederschap	10
voor de laarw in de Perk	3
Jan de Choorzangers	1 50
Jan den Organist en Misdienaren	5
Jan J. Kooiman voor een wagen naar Woerden	1 50
voor de Wed. H. Helling voor vertrek in lijnbonnet	5
voor een zingende Lijkmis van wijlen J. van Dam	1 50
Jan den Organist en Choorzangers	50
Jan de Woerdensche Processie tot betaald	
Totaal der Uitgaven	250 30

Bij een pelgrimage horen pelgrimslieparen. Ook speciaal voor Kevelaer en zowel voor de heenreis als voor de terugreis.

Liedeken.

Het Pelgrimken singht voor, en verweckt zyne Mede-gesellen tot de Pelgrimagie. Op de wijs van: 'Ick ben een arme pelgrim siet'

Komt Pelgrims komt volght my naer,
Wy sullen onse reys beginnen,
Wy sullen gaen groeten Kevelaer,
De soete Koninginne.

Komt volght my naer met kloecken
moet,
En neemt van daegh een goey
couragie,
Op dat wy altemael te voet,
Voldoen ons Pel[gri]magie.

Wy zijn doch Pellegrims allegaer,
Wy hebben hier geen vaste Steden,
't Is hier al droefheyt voor en naer,
Soo langh wy zyn beneden.

Hoe menigh Son is opgestaen,
Die my met droefheyt sagh bevangen,
Hoe dickwils vont de bleecke Maen,
Noch tranen op mijn wangen.

Dat is het leven van ons al,
Dan hier eens komen, en weer scheyden,
Den wegh loopt door het tranen dal,
Die ons naer huys sal leyden.

O Vaderlandt! ô Vaderlandt!
Wanneer sult gy my eens ontfangen,
Tot u is mijn herte brant,
En sucht met groot verlangen.

1663

Witgaven

Von de Reys naar Kevelaer, aan de Kaarst,	
Lecht en Musyck te samen	61 37
Aan D. Boer vande Blagen naar Kevelaer	60
Von het videren der Paal	7
de Miel van Verbesieding, Vestrek en Overlooney	15
O. d. vromen diensten door het Jaar	10
de gedane diensten von de Prosepe door het Jaar	21
de " van Overlooney van ons Bescheiden	72
Drie Brockenmeesters von hinnen Reys	30
G. d. Houdyger Spylbender "	7
de Leys' Paal Burgmeys von de Reys	30
Twee nieuwe Spylbender	14 85
vier gedane diensten op de Reys	6
de Lelies van Drankbaardheid	15
Twee Reysbender by vromen Reys	6
het bewaren der goederen, Sooslydende	15
Aan J. B. Stelling von by vromen	7 60
den Vogelbender en Houdanger	4
de Winstbender	5
de Meiden von het meysen van het. Hlaar	2 50
het inpanden van 12 boksjes	4 80
Schryfbescheften von de Prosepe	70
Totaal der Witgaven	405 02

Och, dat'er eenen Engel waer,
Die mijne stappen wilde schrijven
Al viel de reys my noch soo swaer,
Het sou mijn swackheydt stijven.

Wel aen dan Pelgrims kloeck met moet,
Sa altemael goede couragie,
Op dat wy al gelijck te voet,
Voeldoen ons Pelgrimagie.

Het Pelgrimken scheydende van Kevelaer, beveeldt sigh in de bescherminge van de heylige Maget Op de wijs van: 'Wat sal ick gaen beginnen'

Adjeu, adjeu wy scheyden,
Adjeu ô Kevelaer,
Al trecken wy ter Heyden,
Wy laeten't herte daer,

Adjeu ô maget soet, Die ons bewaeren moet.

Wy sullen ons gesellen,
Als wy zijn weer gekeert,
Tot uwen lof vertellen,
Hoe gy hier wordt ge-eert,

Adjeu ô Maget soet, Die ons bewaeren moet.

Die aen de Schamber woonen,
En die aen Kempen-lant,
Om eer aen u te toonen,
Zijn daer gelijcker hant,

Adjeu ô Maget soet, die ons bewaeren moet.

Adjeu, adjeu wy scheyden,
Adjeu dan Kevelaer,
Adjeu wy gaen ter heyden,
Maer laeten't herte daer, Adjeu ô Maget soet.